

prima instanță: Judecătoria Ungheni
Judecător: A. Parfeni
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz

ÎNCHEIERE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valeriu Chiriac,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Chiriac și
Elena Chiriac împotriva Rodicăi Chiriac, Annei Chiriac, intervenient accesoriu
Mariana Vieru cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare,
contractului de donație și recunoașterea dreptului de proprietate,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 martie 2017, prin care s-a respins
apelul depus de Valeriu Chiriac și Elena Chiriac și s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Ungheni din 7 iunie 2016,

c o n s t a t ă:

La 29 ianuarie 2015, Valeriu Chiriac și Elena Chiriac au depus cerere de chemare
în judecată împotriva Rodicăi Chiriac, Annei Chiriac, intervenient accesoriu Mariana
Vieru cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, contractului
de donație și recunoașterea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii, reclamantii au indicat că, ei sunt cumpărătorii și
proprietarii reali ai bunurilor imobile și anume: casa de locuit individuală cu suprafața
de 111, 7 m.², nr. cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 18,3 m.²,

nr. cadastral XXXXX și terenul pentru construcții cu suprafața de 0, 0802 ha, nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX.

Susțin reclamanții că ambii au fost plecați la lucru peste hotarele Republicii Moldova, în Federația Rusă, iar contractul de vânzare-cumpărare nr.2779 din 8 mai 2003 a fost semnat de mama lui Valeriu Chiriac, Anna Chiriac.

Ulterior, întrucât starea sănătății mamei lui Valeriu Chiriac s-a înrăutățit substanțial, au rugat-o ca aceasta să doneze bunurile imobile surorii lui Valeriu Chiriac, Rodica Chiriac.

Astfel prin contractul de donație nr. 2269 din 13 aprilie 2006, Anna Chiriac i-a donat Rodicăi Chiriac bunurilor imobile și anume: casa de locuit individuală cu suprafața de 111, 7 m.², nr. cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 18,3 m.², nr. cadastral XXXXX și terenul pentru construcții cu suprafața de 0, 0802 ha, nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX.

Relatează reclamanții că după o perioadă de timp au fost informați că Rodica Chiriac, avînd nevoie de bani, a încheiat contracte de credit cu Banca Comercială „Banca de Finanțe și Comerț” Societate pe Acțiuni, Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest” și Societatea pe Acțiuni „ProCredit Bank”, care au aplicat sechestru pe bunurile imobile.

Specifică reclamanții că pentru a nu pune în pericol imobilul, a stins datoriile față de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest”, parțial față de Societatea pe Acțiuni „ProCredit Bank”, precum și față de alte persoane de la care Rodica Chiriac a împrumutat bani.

Menționează că după un timp nu au mai avut posibilitatea de a achita datoriile altei persoane și au solicitat ca Rodica Chiriac să le transmită bunurile în proprietate. Astfel nu a fost posibilă efectuarea acestei tranzacției, întrucât adresîndu-se la Oficiul Cadastral Teritorial Ungheni, au fost informați că bunurile imobile aparțin Rodicăi Chiriac, iar asupra lor au fost aplicate mai multe interdicții.

Reclamanții au indicat că toate impozitele asupra bunurilor imobile au fost achitate de către ei, iar în toată această perioadă în imobilul enunțat au locuit copiii lor.

În drept, își întemeiază cererea pe dispozițiile art. art. 8-11, 217, 220, 221 Cod civil.

Solicită reclamanții Valeriu Chiriac și Elena Chiriac recunoașterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr.2779 din 8 mai 2003 și contractului de donație nr.2269 din 13 aprilie 2006, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile casa de locuit individuală cu suprafața de 111, 7 m.², nr. cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 18,3 m.², nr. cadastral XXXXX și terenul pentru construcții cu suprafața de 0, 0802 ha, nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX, cu

dispunerea radierii tuturor interdicțiilor și înregistrării dreptului lor de proprietate în Registrul bunurilor imobile.

Prin încheierea Judecătorii Ungheni din 6 martie 2015 s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului Vieru Mariana (f.d. 44, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 7 iunie 2016, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 152-157, vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 martie 2017, s-a respins apelul depus de Valeriu Chiriac și Elena Chiriac și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Ungheni din 7 iunie 2016 (f.d. 215-219, vol. I).

La 6 noiembrie 2017, Valeriu Chiriac a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 martie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței cu remiterea cauzei la rejudecare.

Recurentul Valeriu Chiriac, a susținut în motivarea recursului că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material incidente în raportul juridic litigios. Recurentul menționează că instanțele de judecată nu au administrat probele prezentate în sensul concludenței, pertinentei, utilității și admisibilității, care dovedesc faptul că toate impozitele asupra bunurilor imobile, din anul 2003 au fost achitate de către el și că în toată această perioadă a locuit în imobil împreună cu membrii familiei sale.

Susține recurentul că urmărește apărarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile dobândite în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 2779 din 8 mai 2003.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 21 decembrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Rodicăi Chiriac, Annei Chiriac, Marianei Vieru, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Pînă la examinarea cauzei, Rodica Chiriac, Anna Chiriac, Mariana Vieru nu au depus referință la cererea de recurs prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Valeriu Chiriac este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valeriu Chiriac este inadmisibil din următoarele motive.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În plus, dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 al CEDO, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a statelor contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție, dobândit autoritatea lucrului judecat. (a se vedea *Brumărescu v. Romania*, [GC], nr. 28342/95, § 61 - 62, ECHR 1999-VII).

Astfel, potrivit exigențelor art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin prisma acestei norme legale, se atestă că indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care exista dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat de către ei după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 CPC.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, decizia Curții de Apel Bălți contestată cu recurs de către Valeriu Chiriac, a fost emisă și pronunțată la 21 martie 2017, în prezența lui Valeriu Chiriac și Elena Chiriac, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 21 martie 2017 (f. d. 213-214, vol. I).

Tot din materialele cauzei rezultă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată în adresa părților, inclusiv și a recurentului la 21 aprilie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 220, vol. I).

Potrivit avizului de recepție se confirmă faptul că familia Chiriac a recepționat copia deciziei instanței de apel la 4 mai 2017 (f.d. 224, vol. I).

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Conform art. 112 alin. (1) CPC, termenul stabilit în luni expiră pe data respectivă a ultimei luni a termenului. Dacă ultima lună nu are data respectivă, termenul expiră în ultima zi a lunii.

Prin prisma normelor citate raportate la faptele descrise mai sus, instanța de recurs a constatat că termenul de declarare a recursului a început să curgă din 5 mai 2017 și a expirat la 5 iulie 2017. În consecință, este evident că prin depunerea cererii de recurs la 6 noiembrie 2017, recurentul a depășit aproximativ cu 4 luni termenul de îndeplinire a actului de procedură, prevăzut în art. 434 CPC.

În același context, completul de judecată susține că intervalul de timp de 2 luni este unul rezonabil și suficient, ceea ce implică, în mod special, studierea actului judecătoresc pronunțat, documentarea juridică adecvată pentru apărarea intereselor, tehnoredactarea cererii de recurs și deplasarea pentru depunerea cererii menționate sau expedierea acesteia la sediul instanței competente, prin intermediul serviciului poștal.

În consecință și întru respectarea exigențelor alin. (2) al art. 434 CPC, omiterea termenului chiar și cu o singură zi, nu poate constitui o excepție de la regula generală. Subsidiar la cele relatate, secțiunea a 2-a din capitolul XXXVIII al CPC nu operează cu instituția suspendării sau întreruperii cursului prescripției.

Instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurentului că a recepționat decizia instanței de apel la 5 septembrie 2017, invocând în acest sens cererea sa din 1 septembrie 2017 adresată Judecătorei Ungheni privind eliberarea deciziei instanței de apel. Or completul de judecată a constatat că informația respectivă se combate cu probele anexate la dosar.

Concluzia care se impune este aceea că familia recurentului a recepționat decizia instanței de apel la 4 mai 2017, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 224, vol. I).

Totodată este de menționat că aflarea lui Valeriu Chiriac în perioada, 14 aprilie 2017- 31 august 2017, peste hotare Republicii Moldova nu constituie temei de a considera că recurentul nu a cunoscut despre decizia instanței de apel. Or decizia Curții de Apel Bălți a fost emisă și pronunțată în prezența lui Valeriu Chiriac și Elena Chiriac, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 21 martie 2017 (f. d. 213-214, vol. I).

Mai mult, completul reține că potrivit recursului declarat, Valeriu Chiriac a specificat că atât el, cât și membrii familiei lui au locuit permanent în imobilul din str. Petru Rareș 12 or. Ungheni.

Prin urmare, este evident faptul că decizia instanței de apel a fost recepționată de către un membru a familiei Chiriac, care avea obligația de a înștiința cât mai curînd posibil pe Valeriu Chiriac despre decizia instanței de apel. Or conform art. 105 alin. (6) din Codul de procedură civilă dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmîneze citația sau înștiințarea o va înmîna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmîneze destinatarului cât mai curînd posibil.

În plus relațiile familiare, dar și interesul pe care l-au avut Valeriu Chiriac și Elena Chiriac în calitate de participanți în proces, nu pune la îndoială faptul comunicării deciziei motivate recurentului, într-un termen rezonabil de la momentul recepționării efective a actului contestat.

Astfel contrar dispozițiilor art. 434 CPC, recurentul nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termenul de 2 luni.

Cu atât mai mult, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În corespundere cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În atare situație și în conformitate cu art. 433 lit. b) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unui din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității

recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Valeriu Chiriac a depus cererea de recurs cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 Codul de procedură civilă, care este termen de decădere și nu poate fi restabilit, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. b) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Valeriu Chiriac se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea